

Министерство на земеделието

**Оперативен анализ
за основни земеделски култури**

(Бюлетин № 32/2022)

София, 10 август 2022 г.

Съдържание

1.	Проведени основни мероприятия в растениевъдството към 04.08.2022 г.	3
1.1	Жътва на есенници	3
1.2	Площи с пролетници	3
1.3	Площи и производство на зеленчуци, дини, пъпеши и ягоди.....	4
1.4	Площи и производство от трайни насаждения.....	5
1.5	Площи и производство от етерично-маслени култури	6
2.	Външна търговия с основни земеделски култури.....	6
2.1	Зърнени и маслодайни култури.....	6
2.2	Плодове и зеленчуци	8
3.	Цени	8
3.1	Зърнени и маслодайни култури.....	8
3.2	Плодове и зеленчуци	9

Забележки: Материалът включва оперативни данни, които нямат статистически характер, а служат само като ориентир за текущото състояние на пазара, в т. ч.: оперативна информация относно проведените основни селскостопански мероприятия по данни от областните дирекции „Земеделие“, Интегрираната система за администриране и контрол (ИСАК), общински служби по земеделие и текуща информация относно товарите с основни зърнени и маслодайни култури, преминали границите на страната чрез основните пристанища.

1. Проведени основни мероприятия в растениевъдството към 04.08.2022 г.

1.1 Жътва на есенници

По оперативни данни, към 4 август 2022 г. жътвата на пшеница, ечемик и маслодайна рапица в страната е към своя край. Прибраните количества от трите култури са с между 10% (пшеница) и 20,8% (маслодайна рапица) по-малко на годишна база, основно поради понижаване на средните добиви от декар. На този етап производството на тритикале е с 32,1% под нивото отпреди една година, а това на ръж - с 19% повече.

Жътва на есенници към 04.08.2022 г.

	04.08.2022					Изменение на годишна база, %			
	Площи за реколтиране за зърно (ха)	Реколтирани площи (ха)	% реколтирани площи	Продукция (тона)	Среден добив (кг/дка)	Площи за реколтиране за зърно	Реколтирани площи	Продукция	Среден добив
пшеница	1 208 371	1 192 573	98,7%	6 273 913	526	0,3%	2,5%	-10,0%	-12,2%
ечемик	124 135	123 803	99,7%	616 909	498	-4,9%	-5,0%	-11,6%	-7,1%
масл. рапица	131 276	130 334	99,3%	294 613	226	-1,6%	-1,1%	-20,8%	-20,1%
ръж	8 598	7 279	84,7%	16 771	230	-0,1%	12,8%	19,0%	5,5%
тритикале	14 409	13 313	92,4%	42 739	321	-19,4%	-15,9%	-32,1%	-19,1%

Източник: оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“, ИСАК и ОСЗ, обработени от Министерство на земеделието.

Забележка: Площите за реколтиране за зърно се изчисляват като от засетите площи се извадят пропадналите площи и площите, прибрани като цяло растение за фураж.

1.2 Площи с пролетници

Площите за реколтиране с маслодаен слънчоглед са с 9,1% повече в сравнение с година по-рано, докато при царевицата за зърно е налице намаление с 8,1%.

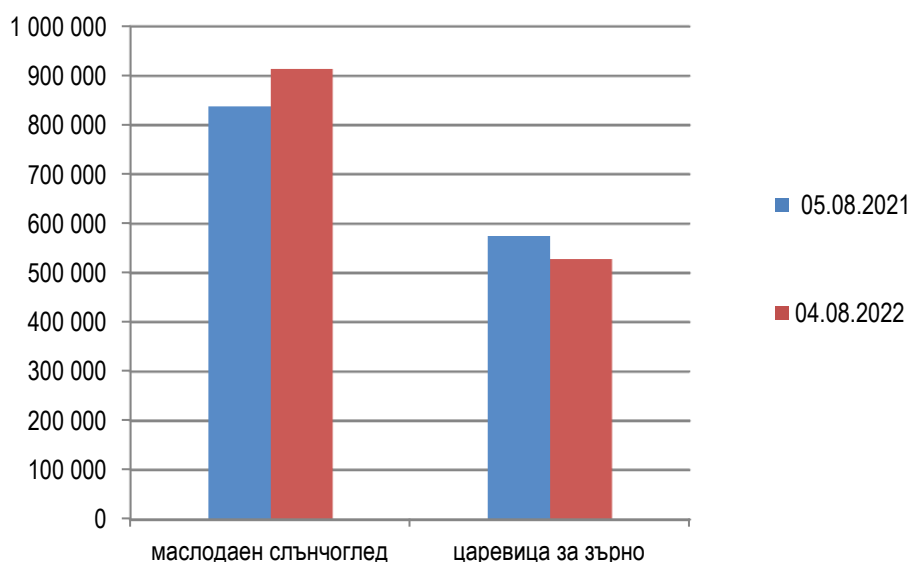
Площи за реколтиране за зърно с основни пролетници към 04.08.2022 г., ха

	05.08.2021	04.08.2022	Изменение на годишна база, %
маслодаен слънчоглед	837 579	913 668	9,1%
царевица за зърно	574 338	528 017	-8,1%

Източник: оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“, ИСАК и ОСЗ, обработени от Министерство на земеделието.

Забележка: Площите за реколтиране за зърно се изчисляват като от засетите площи се извадят пропадналите площи и площите, прибрани като цяло растение за фураж.

Площи за реколтиране с маслодаен слънчоглед и царевица за зърно към 04.08.2022 г., сравнено със същия период на 2021 г. (ха)

Към 4 август 2022 г. събраните количества тютюн от типовете „Ориенталски“ и „Вирджиния“ са с около 26% под отчетените по същото време на миналата година, главно поради по-малкия размер реколтирани площи. При тютюн тип „Бърлей“ е налице по-сериозен спад на производството на годишна база - с 44%, в резултат на понижения среден добив от декар.

Площи и производство на тютюн към 04.08.2022 г.

	04.08.2022				Изменение на годишна база, %			
	Площи за реколтиране (ха)	Реколтирани площи (ха)	Продукция (тона)	Среден добив (кг/дка)	Площи за реколтиране	Реколтирани площи	Продукция	Среден добив
Тютюн-Ориенталски	1 861	1 740	1 761	101	-20,7%	-21,4%	-25,8%	-5,7%
Тютюн-Вирджиния	598	309	164	53	-39,7%	-53,5%	-26,1%	58,5%
Тютюн-Бърлей	178	151	177	117	-12,7%	2,7%	-44,0%	-45,6%

Източник: оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“ и ОСЗ, обработени от Министерство на земеделието.

1.3 Площи и производство на зеленчуци, дини, пъпеши и ягоди

Според последните оперативни данни, производството на полски домати, пипер и зеле изпреварва миналогодишното в границите от 30% до 74,5%. Това се дължи донякъде на по-бързия темп на прибиране на реколтата тази година, като при домите и пипера се отчитат и по-високи средни добиви. Засега от открити площи са прибрани с между 24% и 28,4% по-малко картофи, краставици, дини и пъпеши в сравнение с година по-рано.

Общото производство на оранжерийни домати за периода от началото на 2022 г. досега е с 8,6% повече на годишна база, докато при оранжерийните краставици се отчита намаление с 5,9%.

Площи и производство от зеленчуци, дини, пъпеши и ягоди към 04.08.2022 г.

	04.08.2022				Изменение на годишна база, %			
	Засадени площи (ха)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)	Засадени площи	Реколтирани площи	Производство	Среден добив
картофи	9 082	2 141	38 812	1 813	-14,4%	-18,4%	-24,0%	-6,8%
зеле	1 483	295	6 296	2 134	28,0%	92,8%	74,5%	-9,5%
дини	3 297	1 543	25 895	1 678	-33,5%	-22,8%	-24,6%	-2,4%
пъпеши	2 057	1 287	10 231	795	-26,0%	-3,6%	-28,4%	-25,7%
пипер на открито	2 296	851	5 320	625	-14,8%	16,4%	65,3%	42,0%
домати на открито	2 251	933	8 890	953	0,1%	15,9%	30,1%	12,2%
краставици на открито*	488	296	3 439	1 162	-3,7%	-27,8%	-24,3%	5,0%
ягоди на открито	860	845	5 790	685	-	-	-	-
домати в оранжерии	466	415**	34 814	8 389	10,2%	0,7%	8,6%	7,8%
краставици в оранжерии	395	348**	34 106	9 801	29,9%	3,0%	-5,9%	-8,6%

Източник: оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“, ИСАК и ОСЗ, обработени от Министерство на земеделието.

* вкл. корнишони

** данните са за разгънати реколтирани площи

1.4 Площи и производство от трайни насаждения

На този етап прибраните количества праскови и круши са съответно с 21,8% и над два пъти повече спрямо година по-рано, като и при двете култури се наблюдава увеличение както на реколтираните площи, така и на средните добиви.

При по-ниски добиви от декар, към момента производството на кайсии, сливи, ябълки и малини е с между 0,9% и 14,2% под миналогодишното.

Площи и производство от трайни насаждения към 04.08.2022 г.

	04.08.2022				Изменение на годишна база, %		
	Площи за реколтиране (ха)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)
ябълки	4 398	15	116	773	7,1%	-12,1%	-18,0%
круши	626	43	192	447	87,0%	159,5%	38,8%
праскови	2 926	1 194	7 869	659	9,7%	21,8%	10,9%
сливи	9 446	1 005	5 000	498	32,6%	-3,8%	-27,4%
кайсии	2 984	2 942	21 351	726	6,6%	-0,9%	-7,0%
череша	10 491	10 489	51 029	487	7,4%	11,2%	3,6%
вишни	1 273	1 084	4 052	374	-13,8%	-14,6%	-0,8%
малини	1 802	523	1 625	311	-8,1%	-14,2%	-6,7%

Източник: оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“, ИСАК и ОСЗ, обработени от Министерство на земеделието.

Забележка: Площи за реколтиране се изчисляват като от плододаващите площи се извадят площите, нереколтирани поради климатични и други причини.

1.5 Площи и производство от етерично-маслени култури

Оперативните данни към 4 август 2022 г. сочат намаление на продукцията от лавандулови насаждения с 14,2% на годишна база, поради съчетание от по-малък размер реколтирани площи до момента и по-нисък среден добив от декар.

Площи и производство от етерично-маслени култури към 04.08.2022 г.

	04.08.2022				Изменение на годишна база, %		
	Площи за реколтиране (ха)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)
лавандула	16 222	15 313	68 560	448	-8,1%	-14,2%	-6,7%

Източник: оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“, ИСАК и ОСЗ, обработени от Министерство на земеделието.

2. Външна търговия с основни земеделски култури

2.1 Зърнени и маслодайни култури

Основни зърнени и маслодайни култури с пазарна година юли - юни (пшеница, ечемик и рапица)

От началото на настоящата пазарна година до 7 август 2022 г. през „Пристанище Варна“ ЕАД¹ са изнесени общо 41,8 хил. тона пшеница (в т. ч. 3,5 хил. тона през последната седмица), което представлява спад от 87,6% на годишна база. Експортът на

¹ През последните няколко години „Пристанище Варна“ ЕАД формира около 30% от общия експорт на пшеница, царевича и ечемик и под 20% от този на слънчоглед и рапица.

ечемик през порта също изостава значително спрямо миналогодишния – с 87,2%. През пристанището все още не са преминавали товари с рапица от реколта `2022.

Износ на пшеница, ечемик и рапица от „Пристанище Варна“ ЕАД, тона

Продукти	04.07.2021 – 07.08.2021	04.07.2022 – 07.08.2022	Изменение на годишна база
пшеница	337 702	41 839	-87,6%
ечемик	52 572	6 706	-87,2%
рапица	0	0	-

Източник: „Пристанище Варна“ ЕАД

Забележка: Данните са актуализирани в съответствие с получени месечни справки за износа през м. юли 2022 г.

Засега не е осъществен износ на пшеница, ечемик и рапица от нова реколта през „Пристанище Бургас“ ЕАД, опериращо на терминал Бургас – Изток 1.

Основни зърнени и маслодайни култури с пазарна година септември – август (царевица и слънчоглед)

Независимо от наблюдавания застои през последните три седмици, общият експорт на царевица през „Пристанище Варна“ ЕАД от началото на пазарната 2021/22 година до момента е близо два пъти по-висок спрямо година по-рано. Общо експортираното количество слънчоглед през порта от началото на сезона до 7 август 2022 г. е с 13,8% повече на годишна база.

Износ на царевица и слънчоглед от „Пристанище Варна“ ЕАД, тона

Продукти	30.08.2020 – 07.08.2021	30.08.2021 – 07.08.2022	Изменение на годишна база
царевица	362 428	723 563	99,6%
слънчоглед	16 865	19 196	13,8%

Източник: „Пристанище Варна“ ЕАД

Забележка: Данните са актуализирани в съответствие с получени месечни справки за износа през м. юли 2022 г.

На този етап не е отчетен износ на царевица и слънчоглед – реколта `2021 през „Пристанище Бургас“ ЕАД.

От началото на текущия пазарен сезон 2022/23 за есенниците през „Пристанище Варна“ ЕАД и „Пристанище Бургас“ ЕАД не е осъществен внос на пшеница, ечемик и рапица.

За периода от началото на м. септември 2021 г. досега през „Пристанище Варна“ ЕАД са внесени 3,9 хил. тона царевица и 4,1 хил. тона слънчоглед (доставен през последната седмица).

Информацията за търговията с основните зърнени и маслодайни култури по данни на Националния статистически институт, включена в Бюлетин № 29/2022, ще бъде актуализирана след публикуване на официални данни за внос и износ за май 2022 г.

2.2 Плодове и зеленчуци

Актуализация на информацията за внос и износ на плодове и зеленчуци, публикувана в Бюлетин № 29/2022, ще бъде направена след предоставяне на данни от Националния статистически институт.

3. Цени

3.1 Зърнени и маслодайни култури

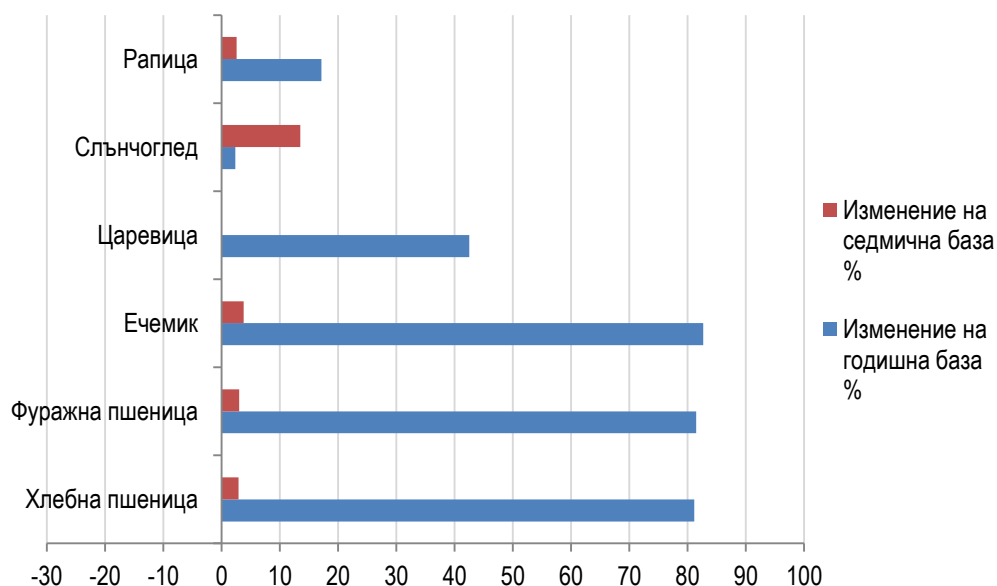
Средно за страната, към 3 август 2022 г. изкупните цени на пшеница (хлебна и фуражна), ечемик и рапица се повишават с между 2,6% и 3,8% на седмична база, а при слънчогледа увеличението достига 13,5%. Цената на царевичата се запазва на нивото от предходната седмица.

Средни изкупни цени на основни зърнени и маслодайни култури към 03.08.2022 г., лв./тон без ДДС

	04.08.2021	27.07.2022	03.08.2022	Изменение на годишна база %	Изменение на седмична база %
Хлебна пшеница	350	616	634	81,1	2,9
Фуражна пшеница	340	599	617	81,5	3,0
Ечемик	329	579	601	82,7	3,8
Царевица	402	573	573	42,5	0,0
Слънчоглед	1 026	925	1 050	2,3	13,5
Рапица	981	1 120	1 149	17,1	2,6

Източник: данни на САПИ ЕООД (средноседмични цени), обработени от Министерство на земеделието.

Изменение на изкупните цени на основни зърнени и маслодайни култури към 03.08.2022 г.

Сравнявайки с аналогичния период на 2021 г., пшеницата и ечемикът са поскъпнали в рамките на 81,1% - 82,7%, а царевичата – с 42,5%. По-умерено е годишното увеличение на цените на маслодайните култури - с 2,3% за слънчогледа и със 17,1% за рапицата.

3.2 Плодове и зеленчуци

При търговията на едро с плодове и зеленчуци се отчитат разнопосочни седмични ценови изменения. Средните цени на едро на картофите, оранжерийните краставици, домати (български оранжерийни и вносни) и зелето на тържищата се повишават с между 0,9% и 7,3% на седмична база. Същевременно, прасковите, ябълките и зеленият пипер поевтиняват в рамките на 2% - 3,4%.

Средни цени на едро на основни плодове и зеленчуци към 05.08.2022 г., лв./кг

	06.08.2021	29.07.2022	05.08.2022	Изменение на годишна база %	Изменение на седмична база %
картофи	*	1,06	1,07	-	0,9
домати (оранжерийни)	1,55	2,40	2,48	60,0	3,3
домати (открити площи)	*	*	*	-	-
домати (внос)	1,43	2,37	2,43	69,9	2,5
краставици (оранжерийни)	1,91	2,08	2,10	9,9	1,0
краставици (внос)	*	*	*	-	-
пипер (зелен)	1,37	1,76	1,70	24,1	-3,4
пипер (червен)	*	*	*	-	-
зеле	0,72	0,82	0,88	22,2	7,3
дини	*	*	*	-	-
пъпеши	*	*	*	-	-
праскови	1,75	2,04	2,00	14,3	-2,0
череша	*	*	*	-	-
ябълки	1,50	1,45	1,42	-5,3	-2,1
сливи	*	*	*	-	-
круши	*	*	*	-	-
десертно грозде	*	*	*	-	-

Източник: данни на ДКСБТ, обработени от Министерство на земеделието.

* Няма данни

Повечето от основните плодове и зеленчуци се предлагат на по-високи цени, отколкото по същото време на миналата година. Най-значителен ръст е налице при домати – с 60% за българските оранжерийни и с 69,9% за вноските. Оранжерийните краставици, прасковите, зелето и зеленият пипер са поскъпнали с между 9,9% и 24,1%. Единствено цената на ябълките е под нивото отпреди една година - с 5,3%.

Изменение на цените на едро на основни плодове и зеленчуци към 05.08.2022 г.

